

**JAGAT GURU NANAK DEV
PUNJAB STATE OPEN UNIVERSITY PATIALA**
(Established by Act No.19 of 2019 of Legislature of the State of Punjab)

PSOU/PRO/2023/31

25 July 2023

International Conference on Posthumanism, Cybernetics and Human Rights at JGND PSOU

School of Languages and Public Relations Cell, Jagat Guru Nanak Dev Punjab State Open University (JGND PSOU), Patiala organized a two-day International Conference on “Posthumanism, Cybernetics and Human Rights”. The conference commenced with the Inaugural Session at the university’s administrative block. The inaugural session was presided over by Prof. Karamjeet Singh, Vice-Chancellor, JGND PSOU, Patiala. In his Presidential Address, Prof. Karamjeet Singh talked about the connection between rationality and morality in the technologically advanced times. “The convergence of new technologies and cognitive sciences blurs boundaries between man and machine. The deliberations on Posthumanism, culture and identities will provide insights for ethical ways to manage a balance in societies of the digitalized world,” he said.

Prof. Nibir K. Ghosh, Chief Editor, Re-Markings, delivered the Keynote address titled “Freedom from Fear: Literature and Human Rights”. Alluding to the instances of infringement of human rights, Prof. Ghosh accentuated the role of literature in sensitizing masses about examining life on ethical principles. Prof. Anita Singh, Dept. of English, Banaras Hindu University, Varanasi, drew the attention of the participants to the interrelationship of Gender, Technology, and the Body. Prof. Parmod Kumar, School of Humanities, IGNOU, New Delhi, deliberated on “Writings from the Margins”. Prof. Desmond Kharmawphlang, North Eastern Hill University, Shillong, presented a discourse on “The Tradition of Khasi Tiger People”. “Tigers occupy a significant role in Khasi mythology. The folklore of Khasis reveals a subtle convergence of several perceptual and emotional features of the relationship between humans and tigers,” he said. He highlighted the socio-cultural and religious aspects of the Khasi community at an intersection with the dynamics of non-technological Posthumanism. Dr. Sangeeta Taak, Rajiv Gandhi National University of Law, Punjab, talked about the threats to the realization of human rights in times of surveillance. She emphasized on the need to evolve policies to protect sensitive information of those using the platforms of Facebook, Twitter, and other social media platforms.

Prof. Tejinder Kaur, RIMT, chaired the Plenary Session. She spoke about the digital divide and the need to humanize oneself in the post-human times. Dr. Navleen Multani, Head, School of Languages, JGND PSOU, spoke about the quantum leap of science and technology, denigration of human body, human society and human habitat. “When human beings are simply sublimated into data, identities and rights are lost amid the mega data of the post-human world,” she said. Prof. Gurdeep Singh Batra, Dean Academic Affairs, JGND PSOU, and Prof. Manjit Singh, Registrar, JGND PSOU were present during the inaugural session. Researchers and faculty members from different institutes from India and abroad made presentations during the technical sessions. The sessions were moderated by Dr. Shefali Bedi, Mrs. Parampreet Kaur, and Ms. Charvi.

Dean Academic Affairs

Director
Public Relations Cell

JAGAT GURU NANAK DEV
PUNJAB STATE OPEN UNIVERSITY PATIALA
(Established by Act No.19 of 2019 of Legislature of the State of Punjab)

PSOU/PRO/2023/31

25 July 2023

ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਉਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪੇਸਟਹਿਊਮੈਨੀਜ਼ਮ, ਸਾਈਬਰਨੈਟਿਕਸ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ।

ਸਕੂਲ ਆਫ ਲੈਗੂਏਜ ਐਂਡ ਪਬਲਿਕ ਰਿਲੇਸ਼ਨ ਸੈਲ, ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਉਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ "ਪੇਸਟਹਿਊਮੈਨੀਜ਼ਮ, ਸਾਈਬਰਨੈਟਿਕਸ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ" ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਦੈ-ਰੋਜ਼ਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ ਵਿਖੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਉਦਘਾਟਨੀ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ, ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਉਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋ: ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਨੱਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। "ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਬੋਧਾਤਮਕ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਦਾ ਰੁਜਾਨ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੇਸਟ-ਹਿਊਮੈਨੀਜ਼ਮ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪਛਾਣਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਡਿਜੀਟਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਲਈ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰੋ: ਨਿਬੀਰ ਘੇਸ਼, ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ, ਰੀ-ਮਾਰਕਿੰਗਜ਼ ਨੇ "ਡਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ: ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਤੇ ਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰੋ. ਘੇਸ਼ ਨੇ ਨੈਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੋ: ਅਨੀਤਾ ਸਿੰਘ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ, ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਵਾਰਾਣਸੀ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ "ਲਿੰਗ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ" ਨੂੰ ਪਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਪ੍ਰੋ: ਪਰਮੇਦ ਕੁਮਾਰ, ਸਕੂਲ ਆਫ ਹਿਊਮੈਨਟੀਜ਼, ਇਗਨੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਨੇ "ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੋਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੱਕ" ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਨਾਰਥ ਈਸਟਰਨ ਹਿੱਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸਿਲਾਂਗ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡੇਸਮੰਡ ਖਰਮਾਵਟਲਾਂਗ ਨੇ "ਖਾਸੀ ਟਾਈਗਰ ਪੀਪਲ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ" ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। "ਖਾਸੀ ਮਿਥਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਬਾਘਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਖਾਸੀ ਦੀ ਲੋਕ-ਕਥਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਸੇਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਅਨੁਭਵੀ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੂਖਮ ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਖਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਤਕਨੀਕੀ ਪੇਸਟ-ਹਿਊਮਨਵਾਦ ਦੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲਾਂਘੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਡਾ: ਸੰਗੀਤਾ ਤਾਕ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਲਾਅ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਖਤਰੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਡੇਸਬੁੱਕ, ਟਵਿੱਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

**JAGAT GURU NANAK DEV
PUNJAB STATE OPEN UNIVERSITY PATIALA**
(Established by Act No.19 of 2019 of Legislature of the State of Punjab)

PSOU/PRO/2023/31

25 July 2023

ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪੇਸਟਾਹਿਊਮੈਨੀਜ਼ਮ, ਸਾਈਬਰਨੋਟਿਕਸ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ।

ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਲੈਂਗੂਏਜ਼ ਐਂਡ ਪਬਲਿਕ ਰਿਲੇਸ਼ਨ ਸੈਲ, ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ "ਪੇਸਟਾਹਿਊਮੈਨੀਜ਼ਮ, ਸਾਈਬਰਨੋਟਿਕਸ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ" ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਦੋ-ਹੋਜ਼ਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ ਵਿਖੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸੈਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਉਦਘਾਟਨੀ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪ੍ਰੈ: ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ, ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈ: ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਨੱਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। "ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਬੋਧਾਤਮਕ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਦਾ ਰੁਜ਼ਾਨ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੇਸਟਾਹਿਊਮੈਨੀਜ਼ਮ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪਛਾਣਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਡਿਜੀਟਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਲਈ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰੈ: ਨਿਬੀਰ ਘੇਸ਼, ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ, ਗੀ-ਮਾਰਕਿੰਗਜ਼ ਨੇ "ਡਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ: ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਤੇ ਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰੈ. ਘੇਸ਼ ਨੇ ਨੈਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੈ: ਅਨੀਤਾ ਸਿੰਘ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ, ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਵਾਰਾਣਸੀ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ "ਲਿੰਗ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ" ਨੂੰ ਪਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਪ੍ਰੈ: ਪਰਮੇਦ ਕੁਮਾਰ, ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਹਿਊਮੈਨੀਟੀਜ਼, ਇਗਨੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਨੇ "ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੋਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੱਕ" ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਨਾਰਥ ਈਸਟਰਨ ਹਿੱਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਦੇ ਪ੍ਰੈਟੈਸਰ ਡੇਸਮੰਡ ਖਰਮਾਵਫਲਾਂਗ ਨੇ "ਖਾਸੀ ਟਾਈਗਰ ਪੀਪਲ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ" ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। "ਖਾਸੀ ਮਿਥਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਬਾਘਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਖਾਸੀ ਦੀ ਲੋਕ-ਕਥਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਅਨੁਭਵੀ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੂਖਮ ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਖਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਤਕਨੀਕੀ ਪੇਸਟਾਹਿਊਮਨਵਾਦ ਦੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲਾਂਘੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਡਾ: ਸੰਗੀਤਾ ਤਾਕ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਖਤਰੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਟਾਈਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

**JAGAT GURU NANAK DEV
PUNJAB STATE OPEN UNIVERSITY PATIALA**
(Established by Act No.19 of 2019 of Legislature of the State of Punjab)

ਪ੍ਰੇ: ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਆਰ.ਆਈ.ਐਮ.ਟੀ. ਨੇ ਪਲੈਨਰੀ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਡਿਜੀਟਲ ਵੰਡ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਨਵੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਡਾ: ਨਵਲੀਨ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਮੁਖੀ, ਸਕੂਲ ਆਫ ਲੈਂਗਾਏਜ, ਨੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਕੁਆਂਟਮ ਲੀਪ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਵਾਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅੰਕਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮੈਗਾ ਡੇਟਾ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,"। ਉਦਘਾਟਨੀ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੇ: ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੱਤਰਾ, ਡੀਨ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਟੈਸਰ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਏਸ ਮੈਕੇ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਤਕਨੀਕੀ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਖੋਜਾਰਥੀ ਅਤੇ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਡਾ: ਸ਼ੈਫ਼ਾਲੀ ਬੇਦੀ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਚਾਰਵੀ ਨੇ ਕੀਤਾ।

W.M
ਡਾਈਰੈਕਟਰ

ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਸੈਲ

GPN
ਡੀਨ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲੇ

CONFERENCE ON POSTHUMANISM

Patiala: The School of Languages and Public Relations Cell, Jagat Guru Nanak Dev Punjab State Open University, organised a two-day international conference on posthumanism, cybernetics and human rights. Presiding over the conference, Vice-Chancellor Karamjeet Singh discussed the connection between rationality and morality in the technologically advanced times. Prof Anita Singh from the Department of English, Banaras Hindu University, Varanasi, discussed the inter-relationship of gender, technology and the body. Prof Desmond Kharmawphlang from North Eastern Hill University, Shillong, presented a discourse on the tradition of Khasi tiger people while Sangeeta Taak from Rajiv Gandhi National University of Law discussed the threats to realisation of human rights in times of surveillance. TNS

10:40

VOD 4G+ .lll 68%

REC

Jagat Guru Nanak Dev
Punjab State Open
University

Tejinder Kaur

NIBIR GHOSH

pooja agarwal

Dean Academic Affairs

Parampreet Kaur

JAGAT GURU NANAK DEV
PUNJAB STATE OPEN UNIVERSITY PATIALA
(Established by Act No.19 of 2019 of Legislature of the State of Punjab)

PSOU/PRO/2023/32

27 July 2023

Prof. Bootheina Majoul deliberates on “Posthumanism, Cybernetics and Human Rights”

Two-day International conference on “Posthumanism, Cybernetics and Human Rights” organised by School of Languages and Public Relations Cell, Jagat Guru Nanak Dev Punjab State Open University (JGND PSOU), Patiala concluded with the Valedictory session. The second day of the conference commenced with Plenary session. Dr. Rajesh Kumar, IGNOU; Dr. Shveta Dhaliwal, Thapar School of Liberal Arts; Dr. Jasleen Kewlani, Rajiv Gandhi National University of Law, Punjab and Mr. Saurabh Malik, Deputy Legal Editor, *The Tribune*, shared literary, political, sociological, legal and journalistic perspectives on the exponential technological advancement and myriad interactions between man & machines. While delving into the Digital modern, Dr. Rajesh talked about the open education resources and democratization of knowledge. Dr. Shveta Dhaliwal elaborated on the Challenges to Human Rights in the age of Artificial Intelligence. Dr. Jasleen Kewlani explored the socialization and family patterns in the age of burgeoning robotics. She raised a concern regarding the cyberwaste in the years to come and the need to effectuate cyber policing. Mr Saurabh Malik examined the concern for liability of posthuman entities for damages to man. He also dwelled on the transgressions of artificial intelligence that could threaten mankind.

The Validictory session was presided over by Prof. Karamjeet Singh, Vice-Chancellor, JGND PSOU. Prof. Bootheina Majoul, University of Carthage, elaborated on the precarious protagonists in Posthuman literature in the valedictory address. She focussed on the crucial role of writers and philosophers in unveiling human subjugation and ethical degradation. "Their faction philosophy about human existence forewarns humanity. As writers use parody and intertexuality, they entail prophecies and revelations," said Prof. Majoul. Prof Tejinder Kaur, RIMT, congratulated the researchers for presenting papers on emerging areas in Posthumanism and Human Rights. Dr. Navleen Multani, Head, School of Languages & Director, Public Relations Cell, JGND PSOU extended a vote of thanks.

A total of 50 papers by academicians, research scholars and professionals were presented during the conference that marked commemoration of 75 years of India Independence (Azadi ka Amrit Mahotsav) and G20 Presidency of India.

Director
Public Relations Cell

Dean Academic Affairs

**JAGAT GURU NANAK DEV
PUNJAB STATE OPEN UNIVERSITY PATIALA**
(Established by Act No.19 of 2019 of Legislature of the State of Punjab)

PSOU/PRO/2023/32

27 July 2023

ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪੇਸਟਹਿਊਮੈਨਿਜ਼ਮ, ਸਾਈਬਰਨੋਟਿਕਸ ਅਤੇ ਮਨੁਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ 25-26 ਜੁਲਾਈ 2023

ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪੇਸਟਹਿਊਮੈਨਿਜ਼ਮ, ਸਾਈਬਰਨੋਟਿਕਸ ਅਤੇ ਮਨੁਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਵੇਹਰਾ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ, ਪਾਂਡੀਚਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਚੇਅਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੋ-ਚੇਅਰ ਡਾ. ਨਵਲੀਨ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਮੁਖੀ, ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਲੈਂਗਾਏਜ ਸਨਾਪਹਿਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਲੇਨਰੀ ਸਪੀਕਰ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਹਿਊਮੈਨੀਟੀਜ਼, ਇਗਨੋ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ "ਡਿਜੀਟਲ ਮਨੁਖਤਾ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਆਧੁਨਿਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ" ਸੀ। ਡਾ. ਸਵੇਤਾ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਐਸੋਸੀਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਭਾਗ, ਥਾਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ "ਨਕਲੀ ਖੁਦੀਆ ਅਤੇ ਮਨੁਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ" ਸਨ। ਡਾ. ਜਸਲੀਨ ਕੇਵਲਾਨੀ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਅ, ਪੰਜਾਬ ਸਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ "ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਾ: ਮਨੁਖਤਾ ਦੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਨੁਖੀ ਬਚਾਅ" ਸੀ। ਸੇਰਵ ਮਲਿਕ, ਡਿਪਟੀ ਲੀਗਲ ਐਡੀਟਰ, ਦਾ ਟਬਿਊਨ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਵਿਨੇਦ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸਵਰਨਮਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਚੇਅਰ ਕੀਤੀ। ਕੋ-ਚੇਅਰ ਪ੍ਰੇ. ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਹੈਂਡ ਅਤੇ ਡੀਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਮਨੁਖ, ਮਸ਼ੀਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦੇ ਵਿਦਾਇਗੀ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪ੍ਰੇ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ, ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੇਸਟਹਿਊਮੈਨਿਜ਼ਮ, ਸਾਈਬਰਨੋਟਿਕਸ ਅਤੇ ਮਨੁਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਮਾਪਤੀ ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪੇਸਟ-ਹਿਊਮੈਨਿਜ਼ਮ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪਛਾਣਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਰਾਹੀਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਮਝ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਹਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਾਇਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਪ੍ਰੇ. ਬੁਖੀਨਾ ਮਜੌਲ, ਕਾਰਬੋਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਟਿਊਨੀਸੀਆ ਨੇ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੇ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੱਤਰਾ, ਡੀਨ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਪ੍ਰੇ. ਬੁਖੀਨਾ ਮਜੌਲ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਦਾਇਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ 'ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਯੁੱਗ' ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚੇ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੇ ਖੋਰ ਹੰਕਾਰ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਬੁਨਿਆਦਾਂ ਨੂੰ ਛਾਪਾਇਆ ਹੈ। ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੇ ਆਗਮਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪੱਛਮੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸੰਯੋਜਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਯੂਰਪੀਅਨ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਉਭਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਬਿਰਤਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ 50 ਖੋਜ -ਪੱਤਰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਡਾ. ਨਵਲੀਨ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਮੁਖੀ, ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਲੈਂਗਾਏਜ, ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਡਾ. ਸੈਫਾਲੀ ਬੇਦੀ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਡੀਨ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲੇ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ
ਲੇਕ ਸੰਪਰਕ ਸੈਲ

2-day conference on cybernetics concludes

TRIBUNE News Service

PATIALA, JULY 27

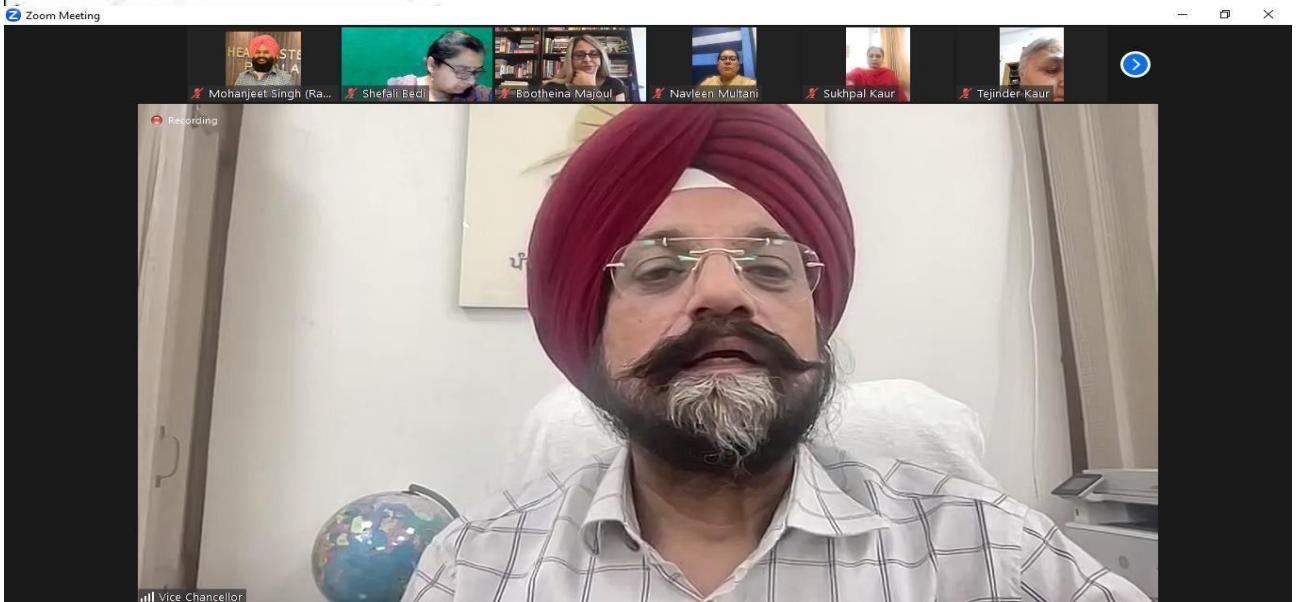
A two-day international conference on posthumanism, cybernetics and human rights organised by the School of Languages and Public Relations Cell, Jagat Guru Nanak Dev Punjab State Open University (JGND PSOU) here concluded with the valedictory session yesterday.

Dr Rajesh Kumar, from Indira Gandhi National Open University (IGNOU); Dr Shveta Dhaliwal, from Thapar School of Liberal Arts; Dr Jasleen Kewlani, from Rajiv Gandhi National University of Law; and Saurabh Malik, Deputy Legal Editor, *The Tribune*, shared literary, political, sociological, legal and journalistic perspectives on the exponential technological advancement and myriad interactions between man and machine.

Dr Rajesh talked about the open education resources and democratisation of knowledge. Jasleen Kewlani discussed the socialisation and family patterns in the age of burgeoning robotics. She raised concern regarding the cyber-waste in the years to come and the need to effectuate cyber policing. Saurabh Malik examined the concern for liability of posthuman entities for damages to man. He also discussed the transgressions of artificial intelligence that could threaten mankind.

Prof Bootheina Majoul, University of Carthage, elaborated on the precarious protagonists in posthuman literature in her valedictory address. She focussed on the crucial role of writers and philosophers in unveiling human subjugation and ethical degradation.

+ A total of 50 papers by academics, research scholars and professionals were presented during the conference that marked the commemoration of 75 years of India Independence (Azadi ka Amrit Mahotsav) and G20 Presidency of India.

Mohanjeet Singh (Ra...)

J

Shefali Bedi

J

Jagjit Singh

D

Dharminder Singh

W

Jagat Guru Nanak De...

Unmute Start Video Security Participants Chat Share Screen Record Reactions Apps Whiteboards Leave

Zoom Meeting

Recording

Participants (22)

Q. Find a participant		
W	Jagat Guru Nanak Dev Pu... (Host)	☒
M	Avnoor Makhu (Co-host)	☒
T	Mohanjeet Singh (Ravi... (Co-host)	☒
A	Tejinder Kaur	☐
S	Amarjit Singh	☐
D	Dr. Md. Manirul Islam	☐
S	Dr. Swarna	☐
N	Dr. Swamima Sharma	☐
M	Gaurav dhawan	☐
G	Girish Bambhaniya	☐
G	Gursandes Singh	☐
H	Honey Wadhawan	☐
J	Jagit Singh	☐
J	Jagit Singh	☐
J	Jaspreet Kaur	☐
K	K. Tanushree	☐
K	Komal Walia	☐
M	Madhuri Unnithan	☐
N	Navleen Multani	☐

Invite

Mute All

31°C
Cloudy

Search

2:48 PM

7/26/2023